Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS BESLUT (första avdelningen)

den 20 september 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Brådskande mål om förhandsavgörande – Artikel 99 i domstolens rättegångsregler – Straffrättsligt samarbete – Europeisk arresteringsorder – Rambeslut 2002/584/RIF – Artikel 1.3 – Artikel 4a – Överlämnande mellan medlemsstaterna – Fakultativa vägransgrunder – Artikel 48.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Rätten till försvar – Direktiv 2012/13/EU – Artikel 6 – Rätten till information vid straffrättsliga förfaranden – Direktiv 2013/48/EU – Artikel 3 – Rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden – Avgörande som meddelats efter en förhandling där den eftersökta personen varken varit närvarande eller företrätts av en försvarare – Nationell lagstiftning enligt vilken detta inte utgör hinder mot att överlämna den eftersökta personen – Förenlighet med unionsrätten”

I mål C-504/24 PPU [Anacco] [i],

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Corte d’appello di Roma (Appellationsdomstolen i Rom, Italien) genom beslut av den 18 juli 2024, som inkom till domstolen den 19 juli 2024, i ett mål om verkställighet av en europeisk arresteringsorder som utfärdats mot

RT,

ytterligare deltagare i rättegången:

Procura Generale della Repubblica presso la Corte d’appello di Roma,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Arabadjiev samt domarna T. von Danwitz, P.G. Xuereb, A. Kumin (referent) och I. Ziemele,

generaladvokat: N. Emiliou,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet enligt artikel 99 i domstolens rättegångsregler genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat,

* Rättegångsspråk: italienska.

[i] Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

följande

Beslut

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 6 FEU, artiklarna 48.2, 52.3 och 52.4 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), artikel 6.3 c i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), artiklarna 1.3 och 4a i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24) (nedan kallat rambeslut 2002/584), artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden (EUT L 142, 2012, s. 1) samt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU av den 22 oktober 2013 om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet (EUT L 294, 2013, s. 1).

2 Begäran har framställts i ett mål som rör verkställighet i Italien av en europeisk arresteringsorder som utfärdades den 29 april 2024 av åklagarmyndigheten i Bryssel (Belgien) för verkställighet av ett fängelsestraff som ådömts RT av Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Franskspråkiga förstainstansdomstolen i Bryssel, Belgien).

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Rambeslut 2002/584

3 Skälen 6 och 12 i rambeslut 2002/584 har följande lydelse:

”(6) Den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärde[n] på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande, vilken Europeiska rådet har kallat en ’hörnsten’ i det rättsliga samarbetet.

…

(12) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 [FEU] och återspeglas i [stadgan], särskilt kapitel VI i denna. …”

4 I artikel 1 i rambeslutet, med rubriken ”Skyldighet att verkställa en europeisk arresteringsorder”, föreskrivs följande i punkterna 2 och 3:

”2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [FEU].”

5 I artikel 4a, med rubriken ”Beslut när den berörda personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen”, föreskrivs följande:

”1. Den verkställande rättsliga myndigheten får även vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, utfärdad i syfte att verkställa ett fängelsestraff eller en frihetsberövande åtgärd, efter ett beslut när personen inte var personligen närvarande vid förhandlingen, såvida det inte i den europeiska arresteringsordern anges att personen i enlighet med ytterligare processuella krav i den utfärdande medlemsstatens nationella lagstiftning

a) i god tid
   i) antingen kallats personligen och därigenom underrättades om tid och plats för den förhandling som ledde till beslutet, eller på annat sätt faktiskt officiellt underrättades om tid och plats för förhandlingen, på ett sådant sätt att man otvetydigt kan slå fast att han eller hon hade kännedom om den planerade förhandlingen,

      och
   ii) underrättades om att ett beslut kunde meddelas även om han eller hon inte var personligen närvarande vid förhandlingen,

   eller

b) i vetskap om den planerade förhandlingen hade gett i uppdrag åt ett juridiskt ombud som antingen utsetts av den berörda personen eller av staten att försvara honom eller henne vid förhandlingen och faktiskt försvarades av ombudet vid förhandlingen,

   eller

c) efter att ha delgivits beslutet och uttryckligen underrättats om rätten till förnyad prövning eller överklagande och rätten att få delta och få själva sakfrågan prövad på nytt även mot bakgrund av nytt bevismaterial, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs.
   i) uttryckligen förklarade att han eller hon inte bestred beslutet,

      eller
   ii) inte begärde förnyad prövning eller överklagade inom den tillämpliga tidsramen,

   eller

d) inte personligen delgavs beslutet men
   i) utan dröjsmål kommer att personligen delges detta efter överlämnandet och uttryckligen underrättas om rätten till förnyad prövning eller överklagande och rätten att få delta och få själva sakfrågan, inklusive nytt bevismaterial, prövad på nytt, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs,

      och
   ii) kommer att underrättas om den tidsram inom vilken vederbörande måste begära förnyad prövning eller överklagande enligt den relevanta europeiska arresteringsordern.

2. Om en europeisk arresteringsorder utfärdas i syfte att verkställa ett fängelsestraff eller en frihetsberövande åtgärd enligt villkoren i punkt 1 d och den berörda personen inte dessförinnan

mottagit någon officiell information om att det försiggår straffrättsliga förfaranden mot honom eller henne, får denna person när denne informeras om innehållet i den europeiska arresteringsordern, begära att erhålla en kopia av domen innan personen i fråga överlämnas. Omedelbart efter att ha blivit informerad om denna begäran ska den utfärdande myndigheten via den verkställande myndigheten tillhandahålla den eftersökta personen en kopia av domen. Den eftersökta personens begäran får varken försena överlämnandeförfarandet eller beslutet att verkställa den europeiska arresteringsordern. Tillhandahållandet av domen till den berörda personen ska endast ske i informationssyfte; det får varken betraktas som ett formellt delgivande av domen eller påverka tidsfristerna för begäran om förnyad prövning eller överklagande.

3. Om en person överlämnas enligt villkoren i punkt 1 d och denna person har begärt förnyad prövning eller överklagande, ska kvarhållandet av den person som väntar på en sådan förnyad prövning eller överklagande omprövas till dess att dessa förfaranden avslutats i enlighet med lagen i den utfärdande medlemsstaten, antingen regelbundet eller på den berörda personens begäran. En sådan omprövning ska framför allt omfatta möjligheten att uppskjuta eller avbryta kvarhållandet. Den förnyade prövningen eller överklagandet ska inledas inom rimlig tid efter överlämnandet.”

Rambeslut 2009/299

6 I skälen 1, 14 och 15 i rambeslut 2009/299 anges följande:

”(1) Den tilltalade personens rätt att personligen närvara vid förhandlingen ingår i rätten till en rättvis rättegång i artikel 6 i [Europakonventionen], enligt Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas tolkning. Denna domstol har också förklarat att den tilltalade personens rätt att personligen närvara vid förhandlingarna inte är absolut och att den tilltalade under vissa förhållanden av egen fri vilja, uttryckligen eller underförstått men otvetydigt, kan avsäga sig rätten att vara närvarande.

…

(14) Detta rambeslut begränsas till att närmare fastställa skäl för att vägra erkännande i rättsakter som rör genomförande av principen om ömsesidigt erkännande. Därför har bestämmelser som exempelvis sådana som avser rätt till förnyad prövning ett tillämpningsområde som begränsas till de fastställda skälen för vägran. De är inte avsedda att harmonisera nationell lagstiftning. Detta rambeslut påverkar inte Europeiska unionens framtida rättsakter avsedda att tillnärma medlemsstaternas lagstiftning på det straffrättsliga området.

(15) Skälen för icke-erkännande är valfria. Medlemsstaternas utrymme för egen bedömning när det gäller införlivandet av dessa skäl i nationell lagstiftning styrs emellertid i synnerhet av rätten till en rättvis rättegång, samtidigt som hänsyn tas till detta rambeslut övergripande mål att stärka enskilda personers processuella rättigheter och att underlätta det straffrättsliga samarbetet.”

7 Artikel 1 i samma rambeslut har rubriken ”Syfte och tillämpningsområde”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Syftet med detta rambeslut är att stärka de processuella rättigheterna för personer som är föremål för straffrättsliga förfaranden och att samtidigt underlätta det straffrättsliga samarbetet, och särskilt att förbättra ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden mellan medlemsstaterna.”

Direktiv 2012/13

8 Artikel 6 i direktiv 2012/13, med rubriken ”Rätten att bli informerad om anklagelsen”, har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta och tilltalade personer erhåller information om den brottsliga gärning som de är misstänkta eller anklagade för. Den informationen ska tillhandahållas utan dröjsmål och vara så utförlig som krävs för att säkerställa ett rättvist förfarande och ett effektivt utövande av rätten till försvar.

…

3. Medlemsstaterna ska se till att utförlig information om anklagelsen, inbegripet brottets art och brottsrubriceringen liksom det sätt på vilket den tilltalade personen varit delaktig i brottet, tillhandahålls senast när de sakförhållanden som ligger till grund för anklagelsen lämnas in till en domstol.

…”

Direktiv 2013/48

9 Artikel 3 i direktiv 2013/48, med rubriken ”Rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden”, har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta och tilltalade har rätt till tillgång till en försvarare i så god tid och på sådant sätt att de berörda personerna kan utöva sin rätt till försvar i praktiken och på ett effektivt sätt.

…

4. Medlemsstaterna ska bemöda sig om att göra allmän information tillgänglig för att underlätta för misstänkta eller tilltalade att erhålla en försvarare.

Utan hinder av bestämmelserna i nationell rätt om krav på försvarares närvaro ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att misstänkta eller tilltalade som har frihetsberövats effektivt kan utöva sin rätt till tillgång till försvarare, såvida inte de har avstått från denna rätt i enlighet med artikel 9.

…”

Direktiv (EU) 2016/343

10 I artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/343 av den 9 mars 2016 om förstärkning av vissa aspekter av oskuldspresumtionen och av rätten att närvara vid rättegången i straffrättsliga förfaranden (EUT L 65, 2016, s. 1), med rubriken ”Rätt att närvara vid rättegången”, föreskrivs följande:

”…

2. Medlemsstaterna får föreskriva att en rättegång som kan leda till ett avgörande om en misstänkts eller tilltalads skuld eller oskuld får hållas i dennes utevaro, om

a) den misstänkte eller tilltalade i rätt tid har underrättats om rättegången och konsekvenserna av utevaro, eller om

b) den misstänkte eller tilltalade, efter att ha blivit underrättad om rättegången, företräds av en försvarare med fullmakt som utsetts av antingen den misstänkte eller tilltalade eller av staten.

…

4. Om medlemsstaterna tillhandahåller en möjlighet att hålla en rättegång i en misstänkts eller tilltalads utevaro, och det inte är möjligt att uppfylla villkoren i punkt 2 i denna artikel eftersom en misstänkt eller tilltalad trots rimliga ansträngningar inte kunnat hittas, får medlemsstaterna föreskriva att ett avgörande ändå kan meddelas och verkställas. I sådana fall ska medlemsstaterna se till att när misstänkta eller tilltalade informeras om ett avgörande, särskilt när de grips, även informeras om möjligheten att angripa avgörandet och om rätten till en ny rättegång, eller om andra rättsmedel, i enlighet med artikel 9.

…”

11 I artikel 9 i direktivet, med rubriken ”Rätt till en ny rättegång”, föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade, om dessa inte var närvarande vid sin rättegång och om de villkor som anges i artikel 8.2 inte var uppfyllda, har rätt till en ny rättegång eller annat rättsmedel som medger en ny prövning av sakfrågan, inbegripet prövning av ny bevisning, och som kan leda till att det ursprungliga avgörandet upphävs. I detta avseende ska medlemsstaterna se till att dessa misstänkta och tilltalade har rätt att närvara, att delta på ett effektivt sätt i enlighet med förfaranden enligt nationell rätt och att utöva sin rätt till försvar.”

Nationell rätt

Italiensk rätt

12 Artikel 24 i den italienska konstitutionen har följande lydelse:

”Var och en kan väcka talan för att skydda sina rättigheter och legitima intressen.

Rätten till försvar är en okränkbar rättighet i alla skeden av förfarandet och i samtliga instanser.

Genom lämpliga åtgärder ska det säkerställas att den som behöver har möjlighet att vid varje domstol föra talan och försvara sig.

…”

13 Artikel 2 i legge n. 69 – Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d’arresto europeo e alle procedure di Consegna tra Stati membri (lag nr 69 om bestämmelser för att bringa nationell rätt i överensstämmelse med rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna) av den 22 april 2005 (GURI nr 98 av den 29 april 2005, s. 6) (nedan kallad lag nr 69/2005), har rubriken ”Respekt för de grundläggande rättigheterna och de konstitutionella garantierna”. I den artikeln föreskrivs följande:

”Verkställigheten av en europeisk arresteringsorder får inte i något fall medföra ett åsidosättande av de övergripande principerna i statens konstitutionella ordning eller av individens oförytterliga rättigheter som erkänns i konstitutionen, av de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 [FEU] eller av de grundläggande rättigheter som garanteras i [Europakonventionen] och dess tilläggsprotokoll.”

14 Artikel 6 i lag nr 69/2005 har rubriken ”Innehållet i den europeiska arresteringsordern vid prövningen av begäran om överlämnande”. I punkterna 1, 1 bis och 2 i den artikeln föreskrivs följande:

”1. Den europeiska arresteringsordern ska innehålla följande uppgifter:

a) Den eftersöktes identitet och nationalitet.

b) Namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den utfärdande rättsliga myndigheten.

c) Uppgift om förekomsten av en verkställbar dom, ett beslut om interimistiska åtgärder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan och som omfattas av artiklarna 7 och 8 i denna lag.

d) Brottets beskaffenhet och brottsrubricering.

e) En beskrivning av de omständigheter under vilka brottet begåtts, inbegripet tidpunkt och plats samt den eftersöktes delaktighet.

f) Det straff som dömts ut, i fall det rör sig om ett slutligt avgörande eller, i andra fall, det minimi- och maximistraff som föreskrivs i den utfärdande statens lagstiftning.

g) Eventuella andra konsekvenser av brottet.

1. bis När en europeisk arresteringsorder har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande påföljd som dömts ut efter en förhandling där den eftersökta personen inte var personligen närvarande, ska det framgå av arresteringsordern att minst ett av följande villkor är uppfyllt:

a) Den eftersökta personen kallades i tid till förhandlingen –personligen eller på annat sätt – så att det otvetydigt var säkerställt att den eftersökte hade kännedom om tid och plats för den förhandling som ledde till det avgörande som meddelades i dennes utevaro och om att ett sådant avgörande kunde komma att meddelas även i dennes utevaro.

b) Den eftersökta personen, som underrättats om sin rättegång, företräddes vid den förhandling som ledde till avgörandet av en försvarare av eget val eller av en offentlig försvarare.

c) Den eftersökta personen har uttryckligen förklarat – efter att ha delgetts det avgörande vars verkställighet har begärts och underrättats om rätten till förnyad prövning eller möjligheten att genom överklagande få sin sak prövad i högre instans, där den eftersökte har rätt att delta i rättegången och överrätten gör en ny prövning i sak av målet med befogenhet att ändra underrättens avgörande, bland annat mot bakgrund av ny bevisning som åberopats – att denne inte har några invändningar mot avgörandet eller inte har begärt en förnyad prövning eller överklagat inom föreskriven tid.

d) Den eftersökta personen har inte personligen delgetts avgörandet men kommer personligen och skyndsamt efter överlämnandet att delges det i den utfärdande medlemsstaten och kommer uttryckligen att underrättas både om sin rätt till förnyad prövning eller att genom överklagande få sin sak prövad i högre instans, där den eftersökte har rätt att delta i rättegången och överrätten gör en ny prövning i sak av målet med befogenhet att ändra underrättens avgörande, bland annat mot bakgrund av ny bevisning som åberopats, och om de tidsfrister inom vilka denne kan begära förnyad prövning eller överklaga till högre instans.

2. Om den europeiska arresteringsordern inte innehåller de uppgifter som avses i punkt 1 a, c, d, e och f eller uppgift om att minst ett av de villkor som avses i punkt 1 bis är uppfyllt, ska den verkställande rättsliga myndigheten fatta beslut enligt artikel 16. Den ska också, om den anser det nödvändigt, inhämta ytterligare uppgifter för att kontrollera om något av de fall som avses i artiklarna 18, 18 bis, 18 ter och 19 är tillämpligt.”

15 I artikel 18 ter i denna lag, med rubriken ”Avgöranden som meddelats i den tilltalades utevaro”, föreskrivs följande:

”1. Om den europeiska arresteringsordern har utfärdats för verkställighet av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande påföljd som dömts ut efter en förhandling där den eftersökta personen inte var personligen närvarande, får appellationsdomstolen även vägra överlämnande om den europeiska arresteringsordern inte innehåller uppgifter om något av de villkor som anges i artikel 6.1 bis och den utfärdande staten inte har lämnat några uppgifter om dessa villkor, inte ens efter en framställning enligt artikel 16.

2. I de fall som avses i punkt 1 får appellationsdomstolen i vart fall besluta om överlämnande om det med säkerhet kan styrkas att den eftersökta personen hade underrättats om rättegången eller frivilligt avstått från att ta del av underrättelse om rättegången.

3. Om villkoren i artikel 6.1 bis d är uppfyllda får en eftersökt person som inte tidigare underrättats om brottmålsprocessen mot honom eller henne, begära att få ta del av en kopia av den dom som ligger till grund för den europeiska arresteringsordern. Begäran utgör inte under några omständigheter ett skäl till att senarelägga överlämnandeförfarandet eller beslutet om verkställighet av den europeiska arresteringsordern. Appellationsdomstolen ska skyndsamt vidarebefordra begäran till den utfärdande myndigheten.”

Belgisk rätt

16 I artikel 186 i code d’instruction criminelle (den belgiska straffprocesslagen) föreskrivs följande:

”Om den kallade personen, eller dennes försvarare, inte inställer sig till förhandlingen på den dag och vid den tidpunkt som anges i kallelsen, ska målet avgöras i den tilltalades utevaro.”

17 I artikel 187.1 i samma lag föreskrivs följande:

”Den som dömts i sin utevaro får ansöka om återvinning av domen inom 15 dagar från delgivningen.

När den som dömts i sin utevaro inte har delgetts domen personligen, får vederbörande – vid fällande dom – söka återvinning inom 15 dagar från den dag då han eller hon fick kännedom om delgivningen.

Om den som dömts i sin utevaro får kännedom därom genom delgivning av en europeisk arresteringsorder eller en begäran om utlämning, eller om tidsfristen på 15 dagar ännu inte har löpt ut när den dömde grips i utlandet, får denne söka återvinning inom 15 dagar från den dag då vederbörande överlämnas eller försätts på fri fot i utlandet.

Om det inte kan fastställas att den som dömts i sin utevaro har fått kännedom om delgivningen, har den dömde rätt att söka återvinning fram till dess att påföljdspreskription inträtt. Den dömde har vid bifall till talan i ett mål om enskilt anspråk, som avgjorts gemensamt med brottmålet, rätt att söka återvinning fram till dess att domen verkställs.

…”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

18 Den 29 april 2024 utfärdade åklagarmyndigheten i Bryssel en europeisk arresteringsorder mot RT (nedan kallad den aktuella europeiska arresteringsordern), som är fransk och malisk medborgare samt innehavare av ett maliskt diplomatpass. Arresteringsordern avsåg verkställighet av ett fängelsestraff på två år som RT ådömts av Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Frankspråkiga förstainstansdomstolen i Bryssel) genom dom av den 18 oktober 2023, på grundval av artikel 100 ter, artikel 432.1 första och andra styckena, artikel 432.3 och artikel 432.2 första stycket i den belgiska strafflagen, för egenmäktighet med och kvarhållande i utlandet av underårigt barn i mer än fem dagar (nedan kallad domen av den 18 oktober 2023).

19 Det framgår av beslutet om hänskjutande att domen av den 18 oktober 2023 meddelades i RT:s utevaro efter en rättegång som ägde rum utan att åtalet faktiskt hade delgetts henne och följaktligen utan att RT, och inte heller en försvarare som hon själv anlitat eller en offentlig försvarare, var närvarande vid förhandlingen.

20 De faktiska omständigheter som låg till grund för domen av den 18 oktober 2023, såsom de framgår av beslutet om hänskjutande, kan sammanfattas enligt följande. År 2018 avslutade RT sin relation med JG, med vilken hon har dottern UMTG, född i Bryssel den 3 november 2015, och flyttade därefter till Mali med dottern. Därigenom agerade RT i strid med domarna från Tribunal de première instance de Bruxelles, Tribunal de la famille (Förstainstansdomstolen i Bryssel, Familjedomstolen, Belgien), av den 26 juni och den 24 september 2019, av vilka det bland annat framgår att UMTG i första hand skulle bo hos JG i Belgien.

21 Den 20 juni 2024 greps RT när hon anlände till Italien och häktades för verkställighet av den aktuella europeiska arresteringsordern. Den 22 juni 2024 hördes RT av Corte d'appello di Roma (Appellationsdomstolen i Rom, Italien), som är hänskjutande domstol i målet vid EU-domstolen, och hon angav då att hon inte samtyckte till att överlämnas till de belgiska myndigheterna. Hon gjorde bland annat gällande att de maliska domstolarna hade anförtrott henne vårdnaden av UMTG och att JG hade samtyckt till att UMTG överfördes till Mali. Vid en förhandling den 2 juli 2024 yrkade RT bland annat att domstolen skulle vägra att verkställa arresteringsordern och häva häktningsbeslutet.

22 På begäran av den hänskjutande domstolen angav justitieministeriet (Belgien) i en skrivelse av den 8 juli 2024 att RT genom rekommenderat brev hade kallats att närvara vid förhandlingen den 4 oktober 2023 vid Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Franskspråkiga förstainstansdomstolen i Bryssel) i det mål som avgjordes genom domen av den 18 oktober 2023. Eftersom RT varken närvarade vid förhandlingen eller var företrädd där av en försvarare, meddelades en utevarodom mot henne efter ett icke-kontradiktoriskt förfarande. Den hänskjutande domstolen har dessutom angett att det framgår såväl av nämnda skrivelse som av den aktuella europeiska arresteringsordern att RT underrättades om att hon vid ett överlämnande till de belgiska myndigheterna skulle ha möjlighet att inom 15 dagar från delgivningen ansöka om återvinning av domen av den 18 oktober 2023 vid Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Franskspråkiga förstainstansdomstolen i Bryssel). Vidare angavs att återvinningsansökan, om den inte avvisades, skulle medföra både att utevarodomen upphävdes och att en ny rättegång skulle hållas där RT skulle ha samma rättigheter som hon skulle ha haft i målet som avgjordes genom den domen. Därutöver underrättades RT om att hon även skulle ha möjlighet att inom 30 dagar från delgivningen överklaga domen av den 18 oktober 2023 till Cour d'appel de Bruxelles (Appellationsdomstolen i Bryssel, Belgien) samt om att hon i båda fallen skulle vara garanterad en rätt att biträdas av en försvarare av eget val eller av en offentlig försvarare, ha tillräckligt med tid för att förbereda sitt försvar och ha möjlighet att yrka att försättas på fri fot.

23 Genom beslut av den 11 juli 2024 avslog den hänskjutande domstolen RT:s yrkande om att häktningsbeslutet skulle hävas och angav att den hade satt ut målet till muntlig förhandling den 24 september 2024 för att avgöra frågan om verkställighet av den aktuella europeiska arresteringsordern i sak.

24 Eftersom det i lag nr 69/2005, som genomför rambeslut 2002/584, inte föreskrivs någon möjlighet att vägra att överlämna RT i en sådan situation som den som är aktuell i det nationella målet, hyser den hänskjutande domstolen tvivel om denna lags förenlighet med såväl italiensk konstitutionell

rätt som med unionsrätten. Såsom framgår av praxis från Corte costituzionale (Författningsdomstolen, Italien) och Corte suprema di cassazione (Högsta domstolen, Italien) får en brottmålsprocess nämligen inte genomföras utan att den tilltalade har en försvarare, och detta gäller även vid den tilltalades personliga frånvaro. Det rör sig om en konstitutionell princip som, enligt den hänskjutande domstolen, har stöd i artikel 48 i stadgan och artikel 6 i Europakonventionen och som, mot bakgrund av artikel 6 FEU och artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, utgör hinder för överlämnande enligt en europeisk arresteringsorder för verkställighet av ett fängelsestraff som den tilltalade ådömts i ett mål där denne inte hade en försvarare och därmed inte fick sin rätt till försvar tillgodosedd.

25 Den hänskjutande domstolen har i detta sammanhang hänvisat till den begäran om förhandsavgörande som framställts av Corte suprema di cassazione (Högsta domstolen) genom beslut av den 19 december 2023 i mål C-40/24, Derterti, som bland annat rör samma problematik som den nu aktuella.

26 Mot denna bakgrund beslutade Corte d'appello di Roma (Appellationsdomstolen i Rom) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Ska

a. artikel 6 [FEU], artiklarna 48.2, 52.3 och 52.4 i [stadgan],

b. artikel 6.3 c [EKMR],

c. artiklarna 1.3 och 4a i [rambeslut 2002/584],

d. artikel 6 i [direktiv 2012/13], och

e. artikel 3 i [direktiv 2013/48],

sammantaget tolkas på så sätt att de utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som framgår av artiklarna 2, 6 och 18 ter i lag nr 69/2005, enligt vilken Corte di appello (Appellationsdomstolen, Italien) i sin funktion som verkställande rättslig myndighet i den anmodade staten inte får vägra att överlämna en eftersökt person enligt en arresteringsorder för verkställighet av ett i den utfärdande staten ådömt fängelsestraff i ett brottmål där den eftersökte inte varit företrädd av en försvarare av eget val eller av en offentlig försvarare, och inte heller på annat sätt fått sin rätt till ett effektivt försvar tillgodosedd, även om den eftersökte – efter det att ett överlämnande enligt arresteringsordern har verkställts – har rätt att bli delgiven utevarodomen som meddelats mot denne och har möjlighet att ansöka om återvinning av eller överklaga den?”

Huruvida målet ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande

27 Den hänskjutande domstolen har ansökt om att begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande enligt artikel 23a första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol och artikel 107 i domstolens rättegångsregler.

28 Den hänskjutande domstolen har till stöd för denna ansökan angett att RT är häktad sedan den 20 juni 2024.

29 EU-domstolen gör i denna del följande bedömning. Först ska påpekas att begäran om förhandsavgörande rör bland annat tolkningen av rambeslut 2002/584, direktiv 2012/13 och direktiv 2013/48, vilka omfattas av avdelning V (”Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa”) i tredje delen av EUF-fördraget. Förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande är följaktligen tillämpligt på denna begäran.

30 Vad därefter gäller villkoret att målet ska vara brådskande, framgår av rättspraxis att detta är uppfyllt bland annat i fall där den i det nationella målet berörda personen är frihetsberövad och utgången i målet är avgörande för huruvida denna person ska vara fortsatt frihetsberövad. Den berörda personens situation ska i detta sammanhang bedömas utifrån omständigheterna vid tidpunkten för prövningen av nämnda ansökan (dom av den 14 maj 2024, Stanchev, C-15/24 PPU, EU:C:2024:399, punkt 42 och där angiven rättspraxis).

31 Vad gäller det nu aktuella fallet framgår av begäran om förhandsavgörande att RT är frihetsberövad sedan den 20 juni 2024 och att hon var frihetsberövad vid tidpunkten för prövningen av ansökan om handläggning enligt förfarandet för brådskande mål.

32 Dessutom har den hänskjutande domstolen angett att den, beroende på EU-domstolens svar på tolkningsfrågan, kan komma att vägra att verkställa den aktuella europeiska arresteringsordern och följaktligen bli tvungen att besluta att RT ska försättas på fri fot.

33 Mot denna bakgrund beslutade domstolens första avdelning den 1 augusti 2024, på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, att bifalla den hänskjutande domstolens ansökan om handläggning enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.

Prövning av tolkningsfrågan

34 Av artikel 99 i domstolens rättegångsregler följer att om svaret på en fråga i en begäran om förhandsavgörande klart kan utläsas av rättspraxis eller om svaret på frågan inte lämnar utrymme för rimligt tvivel, får domstolen på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten när som helst avgöra målet genom ett motiverat beslut.

35 Domstolen finner att denna bestämmelse ska tillämpas i förevarande mål.

36 Den hänskjutande domstolen har ställt sin enda fråga för att få klarhet i huruvida artikel 4a i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 6 FEU, artiklarna 48.2, 52.3 och 52.4 i stadgan, artikel 6.3 c i Europakonventionen, artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, artikel 6 i direktiv 2012/13 samt artikel 3 i direktiv 2013/48, ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken den verkställande rättsliga myndigheten inte får vägra att överlämna en eftersökt person enligt en europeisk arresteringsorder för verkställighet av en frihetsberövande påföljd som har dömts ut i den utfärdande staten efter en förhandling där den eftersökte inte var personligen närvarande eller företräddes av en försvarare av eget val eller av en offentlig försvarare, och inte heller på annat sätt fått sin rätt till ett effektivt försvar tillgodosedd, i ett fall där den eftersökte, efter ett överlämnande, kommer att delges utevarodomen och ha möjlighet att ansöka om återvinning av eller överklaga den.

37 EU-domstolen gör i denna del följande bedömning. Inledningsvis framgår det av fast rättspraxis att såväl principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna som principen om ömsesidigt erkännande, som i sig grundar sig på det ömsesidiga förtroendet mellan dessa, har en

grundläggande betydelse inom unionsrätten, eftersom det tack vare dessa principer är möjligt att skapa och upprätthålla ett område utan inre gränser. Närmare bestämt innebär principen om ömsesidigt förtroende, särskilt när det gäller området med frihet, säkerhet och rättvisa, att var och en av medlemsstaterna, utom i undantagsfall, ska utgå ifrån att alla de andra medlemsstaterna iakttar unionsrätten och särskilt de grundläggande rättigheter som erkänns i unionsrätten (dom av den 31 januari 2023, Puig Gordi m.fl., C-158/21, EU:C:2023:57, punkt 93, och dom av den 21 december 2023, GN (Barnets bästa som skäl för avslag), C-261/22, EU:C:2023:1017, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

38 När medlemsstaterna tillämpar unionsrätten är de således skyldiga att presumera att de andra medlemsstaterna iakttar de grundläggande rättigheterna, vilket innebär att medlemsstaterna är förhindrade inte bara att kräva att en annan medlemsstat tillämpar en högre nationell nivå på skyddet för de grundläggande rättigheterna än den som säkerställs genom unionsrätten, utan även – utom i undantagsfall – att kontrollera huruvida denna andra medlemsstat i ett enskilt fall verkligen har iakttagit de grundläggande rättigheter som unionen skyddar (yttrande 2/13 (Unionens anslutning till Europakonventionen) av den 18 december 2014, EU:C:2014:2454, punkt 192, och dom av den 21 december 2023, GN (Barnets bästa som skäl för avslag), C-261/22, EU:C:2023:1017, punkt 34 och där angiven rättspraxis).

39 I detta sammanhang inrättas genom rambeslut 2002/584 ett förenklat och effektivare system för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott. Syftet med detta är att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet, vilket i sin tur syftar till att uppnå målet för Europeiska unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, på grundval av den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna (dom av den 21 december 2023, GN (Barnets bästa som skäl för avslag), C-261/22, EU:C:2023:1017, punkt 35 och där angiven rättspraxis).

40 Principen om ömsesidigt erkännande, som enligt skäl 6 i rambeslut 2002/584 får sitt första konkreta uttryck i den europeiska arresteringsorder som föreskrivs i rambeslutet, utgör en ”hörnsten” i det straffrättsliga samarbetet. Denna princip kommer till uttryck i artikel 1.2 i detta rambeslut, varigenom det instiftas en regel om att medlemsstaterna är skyldiga att verkställa varje europeisk arresteringsorder på grundval av denna princip och i enlighet med bestämmelserna i rambeslutet (dom av den 21 december 2023, GN (Barnets bästa som skäl för avslag), C-261/22, EU:C:2023:1017, punkt 36 och där angiven rättspraxis, och dom av den 21 december 2023, G.K. m.fl. (Europeiska åklagarmyndigheten), C-281/22, EU:C:2023:1018, punkt 59 och där angiven rättspraxis).

41 Det nu anförda innebär följande. En verkställande rättslig myndighet får endast vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder med åberopande av grunder som följer av rambeslut 2002/584, såsom detta har tolkats av EU-domstolen. Vidare gäller att huvudregeln är att en europeisk arresteringsorder ska verkställas, medan möjligheten att vägra verkställighet är utformad som ett undantag som ska tolkas restriktivt (dom av den 21 december 2023, GN (Barnets bästa som skäl för avslag), C-261/22, EU:C:2023:1017, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

42 Närmare bestämt utgör artikel 4a.1 i rambeslut 2002/584 ett undantag från huvudregeln att den verkställande rättsliga myndigheten är skyldig att överlämna den eftersökta personen till den utfärdande medlemsstaten, och ska således tolkas restriktivt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 mars 2023, Minister for Justice and Equality (Återkallelse av uppskjuten verkställighet av frihetsberövande straff), C-514/21 och C-515/21, EU:C:2023:235, punkt 55).

43 För det första framgår det av nämnda bestämmelses lydelse att en verkställande rättslig myndighet har en möjlighet att avslå en begäran om överlämnade enligt en europeisk arresteringsorder, om begäran avser verkställighet av ett fängelsestraff eller annan frihetsberövande påföljd som dömts ut efter en förhandling där den eftersökta personen inte var personligen närvarande, såvida det inte i den europeiska arresteringsordern anges att villkoren i leden a–d i nämnda bestämmelse är uppfyllda (dom av den 23 mars 2023, Minister for Justice and Equality (Återkallelse av uppskjuten verkställighet av frihetsberövande straff), C-514/21 och C-515/21, EU:C:2023:235, punkt 48 och där angiven rättspraxis).

44 Artikel 4a i rambeslut 2002/584 begränsar således möjligheterna att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder, genom att på ett precist och enhetligt sätt ange under vilka villkor en verkställande rättslig myndighet får vägra erkännande och verkställighet av ett avgörande som meddelats efter en förhandling där den eftersökta personen inte var personligen närvarande (dom av den 23 mars 2023, Minister for Justice and Equality (Återkallelse av uppskjuten verkställighet av frihetsberövande straff), C-514/21 och C-515/21, EU:C:2023:235, punkt 49 och där angiven rättspraxis).

45 En verkställande rättslig myndighet är följaktligen skyldig att verkställa en europeisk arresteringsorder, trots att den eftersökta personen inte var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till avgörandet, om det står klart att någon av de omständigheter som anges i artikel 4a.1 a, b, c eller d i rambeslut 2002/584 föreligger (dom av den 17 december 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punkt 41).

46 I förevarande fall är det artikel 4a.1 d i rambeslut 2002/584 som är relevant. Det framgår nämligen av begäran om förhandsavgörande att RT inte var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till avgörandet, det vill säga domen av den 18 oktober 2023, eller personligen delgavs domen och att det i den aktuella europeiska arresteringsordern anges att hon har möjlighet att söka återvinning av eller överklaga domen inom 15 respektive 30 dagar från delgivningen. Det kan dock konstateras att det i denna bestämmelse inte sägs någonting om biträde av försvarare vid nämnda förhandling.

47 I synnerhet framgår det inte av lydelsen i artikel 4a.1 d att en verkställande rättslig myndighet som prövar frågan om överlämnande enligt en europeisk arresteringsorder som utfärdats efter en förhandling där den eftersökte inte var personligen närvarande skulle kunna vägra verkställighet av det skälet att den eftersökte inte företräddes vid denna förhandling av en försvarare som denne själv anlitat eller av en offentlig försvarare. En annan tolkning skulle således innebära att det i rambeslut 2002/584 lades till ett av unionslagstiftaren ej avsett villkor för verkställighet av en europeisk arresteringsorder.

48 För det andra kan i fråga om bakgrunden till och syftet med artikel 4a i rambeslut 2002/584 konstateras att det framgår av rättspraxis att denna bestämmelse syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå och att ge den verkställande myndigheten en möjlighet att under former som fullt ut tillgodoser den eftersöktes rätt till försvar kunna överlämna den eftersökte, trots att denne inte var personligen närvarande vid den förhandling som ledde till den fällande domen. Såsom uttryckligen framgår av artikel 1 i rambeslut 2009/299, jämförd med skälen 1 och 15 i samma rambeslut, var ett särskilt syfte med införandet av artikel 4a i rambeslut 2002/584 att skydda den tilltalades rätt att närvara personligen vid rättegången i brottmålet mot honom eller henne och samtidigt stärka det ömsesidiga erkännandet av rättsliga avgöranden mellan medlemsstaterna

(dom av den 23 mars 2023, Minister for Justice and Equality (Återkallelse av uppskjuten verkställighet av frihetsberövande straff), C-514/21 och C-515/21, EU:C:2023:235, punkt 50 och där angiven rättspraxis).

49 Genom rambeslut 2009/299 upphävdes samtidigt artikel 5.1 i rambeslut 2002/584, enligt vilken följande gällde. I fall där en europeisk arresteringsorder hade utfärdats för verkställighet av en utevarodom och den eftersökta personen inte hade underrättats om tid och plats för den förhandling som ledde till domen, så hade den verkställande rättsliga myndigheten rätt att som villkor för överlämnande kräva att den utfärdande rättsliga myndigheten skulle lämna tillräckliga garantier om den eftersöktes möjlighet till förnyad prövning i den utfärdande medlemsstaten och att där bli dömd efter en rättegång vid vilken vederbörande haft möjlighet att närvara.

50 Det är således för att säkerställa skyddet av rätten till försvar och rätten till tillgång till försvarare som det enligt artikel 4a.1 d i) i rambeslut 2002/584 krävs att den som dömts i sin utevaro har rätt ”till förnyad prövning eller överklagande och [till] att få delta och få själva sakfrågan, inklusive nytt bevismaterial, prövad på nytt, vilket kan leda till att det ursprungliga beslutet upphävs”.

51 Det ska för övrigt påpekas att rambeslut 2002/584 inför ett system för ömsesidigt erkännande som grundar sig på principen om ömsesidigt förtroende och att det, såsom framgår av skäl 14 i rambeslut 2009/299, inte syftar till att därigenom harmonisera de nationella lagstiftningarna.

52 Vidare kan konstateras att detta krav på en rätt till förnyad prövning eller överklagande med möjlighet att få själva sakfrågan prövad på nytt motsvarar kravet i artikel 8.4 och artikel 9 i direktiv 2016/343 i det fallet att medlemsstaterna föreskriver en möjlighet att hålla förhandling i den misstänktes eller tilltalades utevaro, men det inte är möjligt att iaktta de villkor som föreskrivs i artikel 8.2 i detta direktiv, bland annat villkoret att den eftersökta personen ska ha underrättats om att förhandlingen ska hållas, eftersom denne trots rimliga ansträngningar inte kan lokaliseras.

53 Av det ovan anförda följer att artikel 4a.1 d i rambeslut 2002/584 inte kan tolkas på så sätt att den verkställande rättsliga myndigheten kan vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder av det skälet att den eftersökta personen inte företräddes av en försvarare av eget val eller av en offentlig försvarare vid den förhandling som ledde till avgörandet, och än mindre på så sätt att den utgör hinder för den italienska lagstiftning som är aktuell i det nationella målet, i det att den inte medger en sådan vägran, och detta även om det enligt denna lagstiftning inte är tillåtet att, i Italien, meddela en utevarodom om den tilltalade inte har förordnats en offentlig försvarare.

54 För det tredje ska det påpekas att varken direktiv 2012/13 eller direktiv 2013/48 – vilka den hänskjutande domstolen också har hänvisat till, dock utan att förklara vilka tvivel den hyser därom – ger stöd för att göra någon annan tolkning än den nu angivna. I den mån den hänskjutande domstolen vill få klarhet i huruvida dessa direktiv ålägger medlemsstaterna en skyldighet att säkerställa att misstänkta eller tilltalade biträds av en offentlig försvarare vid en förhandling som kan leda till en fällande utevarodom, är denna fråga inte relevant för att fastställa i vilka fall det är tillåtet att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder enligt artikel 4a i rambeslut 2002/584.

55 Det räcker här att erinra om att det följer av domstolens praxis att den omständigheten att den utfärdande medlemsstatens nationella rätt eventuellt är oförenlig med bestämmelserna i ett direktiv inte kan anses utgöra ett skäl som kan läggas till grund för ett beslut att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder. Att åberopa bestämmelserna i ett direktiv för att

hindra verkställighet av en europeisk arresteringsorder skulle nämligen göra det möjligt att kringgå det system som inrättats genom rambeslut 2002/584, som innehåller en uttömmande uppräkning av vägransgrunder (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 december 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punkterna 46 och 47).

56 För det fjärde gäller därutöver att artikel 4a i rambeslut 2002/584 ska tolkas och tillämpas på ett sätt som är förenligt med artikel 47 andra och tredje styckena samt artikel 48 i stadgan, vilka, såsom framgår av förklaringarna till stadgan om de grundläggande rättigheterna (EUT C 303, 2007, s. 17), motsvarar artikel 6 i Europakonventionen. EU-domstolen ska således se till att dess tolkning av artikel 47 andra och tredje styckena och artikel 48 i stadgan säkerställer en skyddsnivå som inte undergräver den skyddsnivå som garanteras i artikel 6 i Europakonventionen, såsom den tolkats av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (dom av den 23 mars 2023, Minister for Justice and Equality (Återkallelse av uppskjuten verkställighet av frihetsberövande straff), C-514/21 och C-515/21, EU:C:2023:235, punkt 51 och där angiven rättspraxis).

57 I enlighet med denna rättspraxis har EU-domstolen slagit fast att verkställigheten av en europeisk arresteringsorder i vart och ett av de fall som avses i artikel 4a.1 a–d i rambeslut 2002/584 inte innebär någon kränkning av den eftersökta personens rätt till försvar, rätt till ett effektivt rättsmedel eller rätt till en rättvis rättegång, såsom dessa rättigheter är stadfästa i artiklarna 47 och 48.2 i stadgan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 februari 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punkterna 47–54, och dom av den 23 mars 2023, Minister for Justice and Equality (Återkallelse av uppskjuten verkställighet av frihetsberövande straff), C-514/21 och C-515/21, EU:C:2023:235, punkt 73 och där angiven rättspraxis).

58 Den har även slagit fast att antagandet av rambeslut 2009/299, genom vilket denna bestämmelse infördes i rambeslut 2002/584, syftade till att åtgärda de svårigheter i samband med ömsesidigt erkännande av avgöranden meddelade i den eftersöktes utevaro som uppkommer på grund av att det finns skillnader mellan medlemsstaternas lagstiftning när det gäller skydd av grundläggande rättigheter. Genom rambeslut 2009/299 harmoniserades därför villkoren för verkställighet av en europeisk arresteringsorder i fall av utevarodom. Denna harmonisering återspeglar medlemsstaternas gemensamma uppfattning om räckvidden, enligt unionsrätten, av de processuella rättigheter som tillkommer personer som dömts i sin utevaro och är föremål för en europeisk arresteringsorder (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 februari 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punkt 62).

59 Mot bakgrund av det nu anförda finner EU-domstolen att det inte finns något fog för vad den hänskjutande domstolen anfört om att skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheter som avses i artikel 6 FEU innebär att en verkställande myndighet får vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder – inbegripet i det fall som avses i artikel 4a.1 d i rambeslut 2002/584 – om den eftersökta personen inte företräddes av en försvarare vid den förhandling som ledde till den fällande utevarodomen, vilket i själva verket innebär ett ifrågasättande av om denna bestämmelse i rambeslutet är förenlig med de grundläggande rättigheter som skyddas i unionens rättsordning.

60 EU-domstolen ska slutligen behandla vad den hänskjutande domstolen, såsom det får förstås, har anfört om att italiensk rätt säkerställer en högre skyddsnivå för rätten till försvar, och särskilt rätten till försvarare, än den som följer av de grundläggande rättigheter som fastställs i unionsrätten, bland annat i artiklarna 47 och 48.2 i stadgan. I detta avseende ska det påpekas att en verkställande rättslig myndighet som har att pröva en begäran om överlämnande av en

eftersökt person enligt en europeisk arresteringsorder endast har rätt att som villkor för överlämnande kräva att den utfärdande rättsliga myndigheten lämnar garantier för iakttagandet av de krav som följer av nämnda bestämmelser i stadgan, och inte för iakttagandet av krav som följer av nationell rätt i den verkställande medlemsstaten. En motsatt lösning skulle nämligen innebära ett ifrågasättande av enhetligheten i den i unionsrätten fastställda normen för skydd av de grundläggande rättigheterna. Därigenom skulle denna lösning leda till ett resultat som äventyrar det med rambeslut 2002/584 eftersträvade syftet att stärka principerna om ömsesidigt förtroende och erkännande och därmed undergräver rambeslutets verkan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 februari 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punkt 63, och dom av den 15 oktober 2019, Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 79).

61 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågan besvaras på följande sätt. Artikel 4a i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 6 FEU samt artiklarna 47 och 48.2 i stadgan, ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken den verkställande rättsliga myndigheten inte får vägra att överlämna en eftersökt person enligt en europeisk arresteringsorder för verkställighet av en frihetsberövande påföljd som har dömts ut i den utfärdande staten efter en förhandling där den eftersökte inte var personligen närvarande eller företräddes av en försvarare av eget val eller av en offentlig försvarare om villkoren i artikel 4a.1 d i rambeslutet är uppfyllda.

Rättegångskostnader

62 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Artikel 4a i rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009, jämförd med artikel 6 FEU samt artiklarna 47 och 48.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

ska tolkas så,

att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken den verkställande rättsliga myndigheten inte får vägra att överlämna en eftersökt person enligt en europeisk arresteringsorder för verkställighet av en frihetsberövande påföljd som har dömts ut i den utfärdande staten efter en förhandling där den eftersökte inte var personligen närvarande eller företräddes av en försvarare av eget val eller av en offentlig försvarare om villkoren i artikel 4a.1 d i rambeslutet är uppfyllda.

Underskrifter